

Statistische Trends

Bevolkingsprognose 2017-2060: 18,4 miljoen inwoners in 2060

Lenny Stoeldraijer, Coen van Duin
en Corina Huisman

December 2017

Inhoud

1. Inleiding	3
2. Naar 18,4 miljoen inwoners	4
2.1 De bevolking groeit	4
2.2 De bevolking veroudert	5
2.3 De bevolking wordt internationaler	6
2.4 Bevolkingsgroei: geboorte, sterfte en migratie	9
2.5 Ontwikkeling van de AOW-leeftijd	13
3. Conclusie	15
Literatuur	16
Bijlage A. Definities	17

Volgens de nieuwe Bevolkingsprognose van het CBS groeit de Nederlandse bevolking door tot ruim 18,4 miljoen inwoners in 2060. Internationale migratie speelt een belangrijke rol bij de toekomstige bevolkingsgroei. Nederland telt in de toekomst meer ouderen en personen met een migratieachtergrond. Ten opzichte van de Bevolkingsprognose uit 2014 zijn de veronderstellingen voor het gemiddeld kindertal, de levensduur en de migratie gewijzigd. Het gemiddeld kindertal ligt op de korte termijn lager, de levensduur ligt op korte en lange termijn lager en er worden meer immigranten en emigranten verwacht. De verwachte bevolkingsomvang in 2060 is 0,4 miljoen groter dan volgens de prognose uit 2014. Dat verschil zit grotendeels bij inwoners tussen de 20 en 65 jaar.

1. Inleiding

Op 19 december 2017 is de nieuwe Bevolkingsprognose gepubliceerd. De Bevolkingsprognose 2017–2060 beschrijft de verwachte ontwikkeling van de Nederlandse bevolking tussen 2017 en 2060. Deze prognose is een actualisatie van de Bevolkingsprognose 2014–2060, die in december 2014 is gepubliceerd. In dit artikel worden de belangrijkste uitkomsten van de Bevolkingsprognose 2017–2060 beschreven.

Het CBS werkt voor de demografische prognoses met een driejaarlijkse publicatiecyclus. Eind 2014 werd een nieuwe prognose voor de bevolking naar leeftijd, geslacht en migratieachtergrond gepubliceerd (Van Duin en Stoeldraijer, 2014). Eind 2015 en 2016 werden updates van deze prognose gepubliceerd, waarbij de bevolking niet naar migratieachtergrond was onderscheiden (Van Duin, Stoeldraijer, Nicolaas, Ooijevaar en Sprangers, 2015; Stoeldraijer, Van Duin en Huisman, 2016). Tegelijkertijd met de Kernprognose van 2015 werd de Huishoudensprognose gepubliceerd, een prognose van de toekomstige huishoudenssamenstelling van de bevolking (Van Duin, Stoeldraijer, Van Roon en Harmsen, 2016). In september 2016 hebben CBS en het Planbureau voor de Leefomgeving (PBL) een prognose van huishoudens en bevolking in Nederlandse gemeenten uitgebracht (Kooiman, De Jong, Huisman, Van Duin en Stoeldraijer, 2016).

De prognose van de bevolking wordt berekend met het cohort-componentmodel. Dit is een simulatiemodel waarbij de bevolking aan het eind van het jaar wordt bepaald door geboorte, sterfte, migratie en veroudering te verrekenen met de bevolking aan het begin van het jaar. Door dit jaar op jaar te doen kan steeds verder vooruit worden gekeken. Als input voor het model dienen kansen die bepalen hoeveel vrouwen gedurende het jaar een kind krijgen, hoeveel mensen zullen emigreren en hoeveel mensen zullen sterven. Daarnaast dienen immigratieaantallen als input. Om over input voor het model te kunnen beschikken, moeten veronderstellingen worden geformuleerd over het toekomstige kindertal, de levensduur, en de omvang en richting van de internationale migratiestromen. Deze veronderstellingen worden gemaakt door demografische ontwikkelingen te analyseren en trends door te trekken naar de toekomst. De voor de Bevolkingsprognose 2017–2060 gebruikte veronderstellingen worden beschreven in een ander artikel (Stoeldraijer, Van Duin en Huisman, 2017b).

In paragraaf 2 worden de uitkomsten van de Bevolkingsprognose 2017–2060 besproken. In paragraaf 3 volgen de conclusies. In bijlage A zijn definities opgenomen over termen die in dit artikel gebruikt worden.

2. Naar 18,4 miljoen inwoners

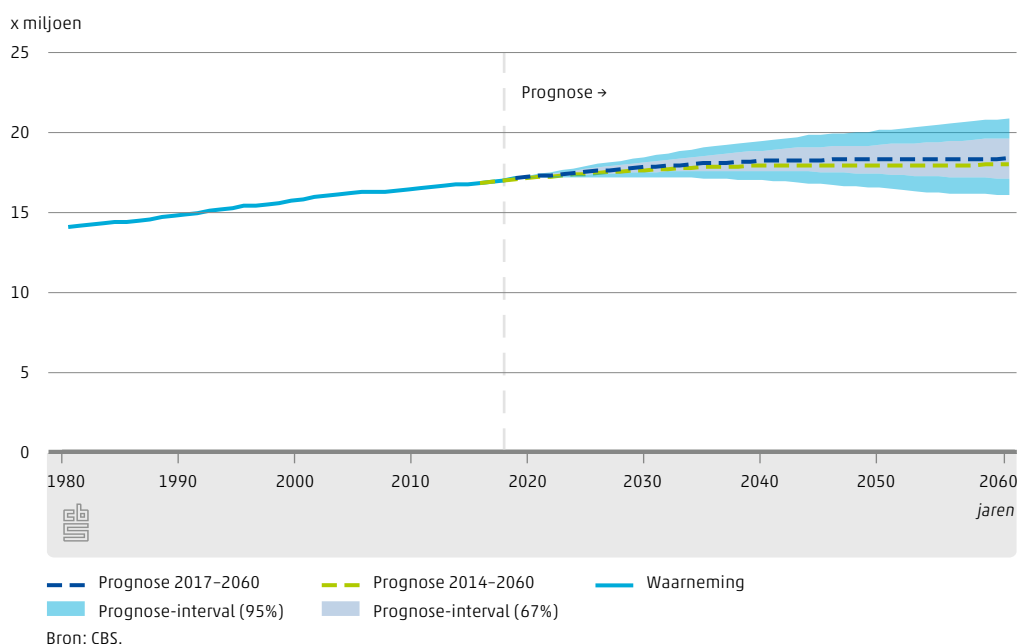
2.1 De bevolking groeit

Er leven op dit moment iets meer dan 17 miljoen mensen in Nederland. Bijna een halve eeuw geleden waren dat er nog geen 13 miljoen. Voor de toekomst wordt verwacht dat de groei in de bevolking doorzet en een bevolkingsaantal van 18 miljoen bereikt gaat worden in 2031. Tegen 2060 worden ruim 18,4 miljoen inwoners verwacht.

De Bevolkingsprognose 2017-2060 beoogt de meest waarschijnlijke toekomstige ontwikkeling te beschrijven, rekening houdend met recente ontwikkelingen en huidige inzichten. De cijfers zijn echter met onzekerheden omgeven. Zo is de ontwikkeling van de immigratie onvoorspelbaar en kan deze van jaar op jaar sterk verschillen, zoals de afgelopen jaren door de asielmigratie uit Syrië. Ook is niet zeker of de stijging van de levensduur in de toekomst in hetzelfde tempo door zal zetten en of Nederlanders een voorkeur voor twee-kindgezinnen blijven houden. Het CBS schat daarom onzekerheidsintervallen rond haar prognosecijfers. Die geven het beeld dat het inwonertal de komende jaren waarschijnlijk verder zal toenemen. Op langere termijn is zowel verdere groei als krimp mogelijk. In 2060 zal het inwonertal waarschijnlijk tussen de 17 en 20 miljoen liggen, en zeer waarschijnlijk tussen de 16 en 21 miljoen.

Op 1 januari 2017 woonden er in Nederland 36 duizend personen meer dan volgens de Bevolkingsprognose uit 2014 werd verwacht (Van Duin en Stoeldraijer, 2014). De bijstellingen aan de huidige prognose, die besproken worden in Stoeldraijer, Van Duin en Huisman (2017b), betekenen dat er in 2020 85 duizend inwoners meer in Nederland verwacht worden dan volgens de Bevolkingsprognose 2014-2060. In 2030 loopt het verschil op tot 186 duizend. In 2060 worden er 381 duizend inwoners meer verwacht.

2.1.1 Bevolking op 1 januari; waarneming, prognose 2017-2060 (inclusief intervallen) en prognose 2014-2060

2.2 De bevolking veroudert

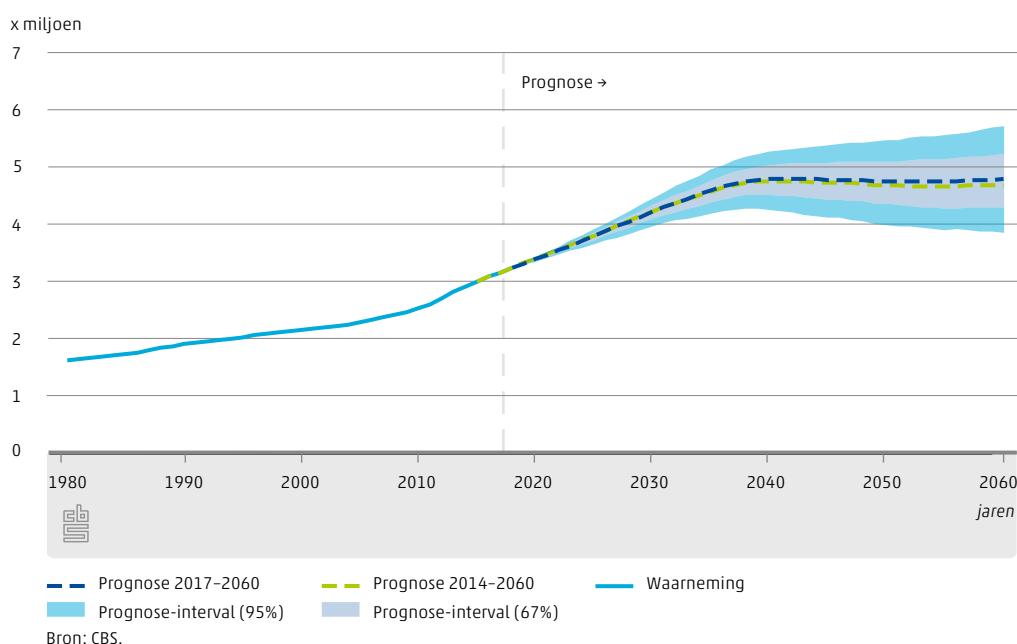
Het aandeel 65-plussers ligt in de toekomst (26 procent rond 2040) beduidend hoger dan nu (19 procent). Momenteel zijn 3,2 miljoen inwoners 65 jaar of ouder. In 2040 zal dit aantal zijn toegenomen tot 4,8 miljoen. Deze ontwikkeling is deels het gevolg van geboortecijfers uit het verleden: hoge geboortecijfers direct na de tweede wereldoorlog en in de jaren vijftig en zestig, veel lagere geboortecijfers vanaf de jaren zeventig. Daarnaast speelt mee dat de levensduur is toegenomen en naar verwachting verder stijgt.

Het aantal 20- tot 65-jarigen zal tijdelijk op pijl blijven waarna het zal gaan afnemen tot 9,6 miljoen rond 2040. De toegenomen immigratie zorgt ervoor dat deze leeftijdsgroep niet meteen zal gaan afnemen. Ook blijft deze leeftijdsgroep op termijn groter dan wanneer er geen migratie zou zijn.

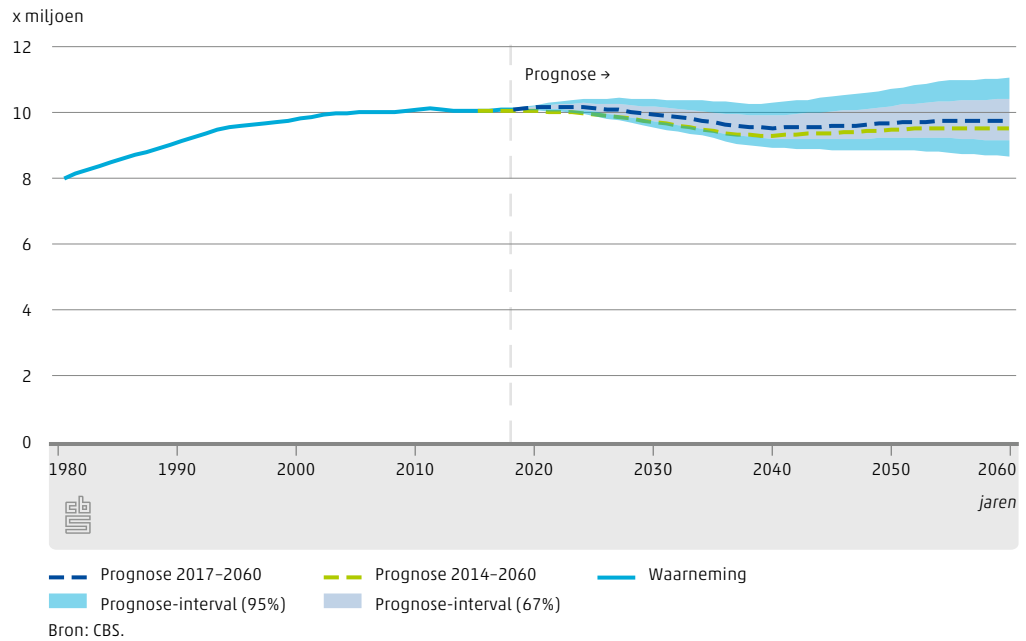
Het aantal 0- tot 20-jarigen in de bevolking kent schommelingen: rond 2025 zal het aantal op een minimum uitkomen van 3,7 miljoen en om daarna weer toe te nemen tot 3,9 miljoen rond 2040. De schommelingen zijn het gevolg van de geboortegolven na de Tweede Wereldoorlog. De grootste verschillen in de bevolking naar leeftijd tussen de huidige Bevolkingsprognose en die uit 2014 zijn te zien in de leeftijdscategorie 20 tot 65 jaar. Dit is het gevolg van een hogere veronderstelde immigratie. Ook bij de leeftijdscategorie 0 tot 20 jaar is een verschil te zien: in de eerste helft van de prognoseperiode ligt het aantal lager dan in de vorige prognose door lagere geboorteveronderstellingen op de korte termijn. In de tweede helft gaat de leeftijdsgroep weer groeien doordat er vanwege de hogere migratie meer vrouwen zijn die kinderen kunnen krijgen.

Het hogere aantal personen tussen de 20 en 65 jaar zorgt er voor dat de grijze druk (de verhouding tussen het aantal personen van 65 jaar of ouder en het aantal personen van 20 tot 65 jaar) op termijn lager blijft dan in de vorige prognose. Het maximum, dat wordt bereikt in 2040, komt uit op 50,1 procent. In de Bevolkingsprognose van 2014 was het maximum gelijk aan 50,9 procent.

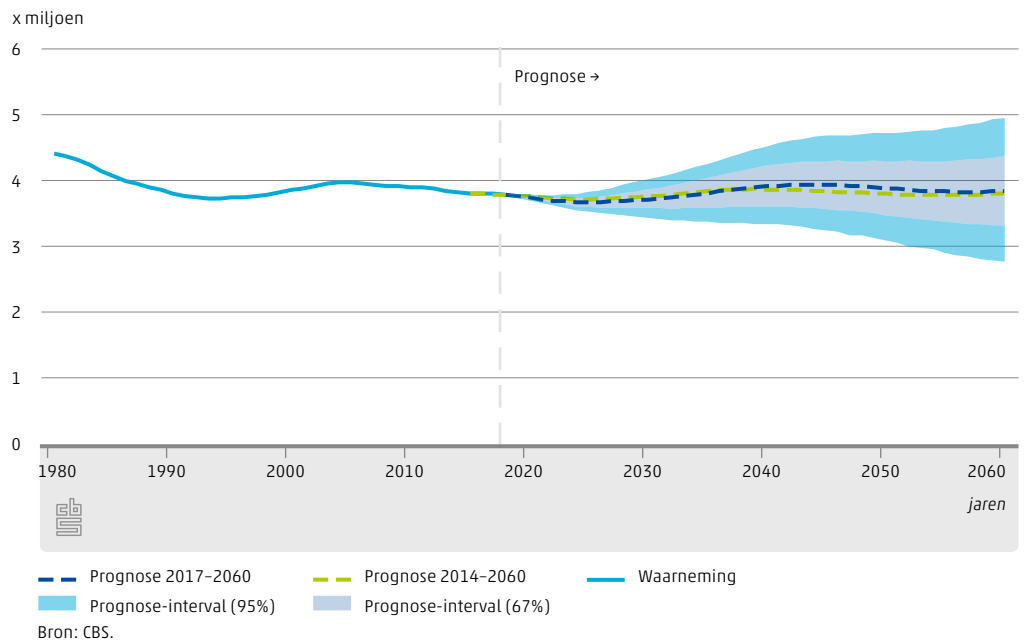
2.2.1 Bevolking van 65 jaar of ouder op 1 januari; waarneming, prognose 2017-2060 (inclusief intervallen) en prognose 2014-2060

2.2.2 Bevolking van 20 tot 65 jaar op 1 januari; waarneming, prognose 2017-2060 (inclusief intervallen) en prognose 2014-2060

2.2.3 Bevolking van 0 tot 20 jaar op 1 januari; waarneming, prognose 2017-2060 (inclusief intervallen) en prognose 2014-2060

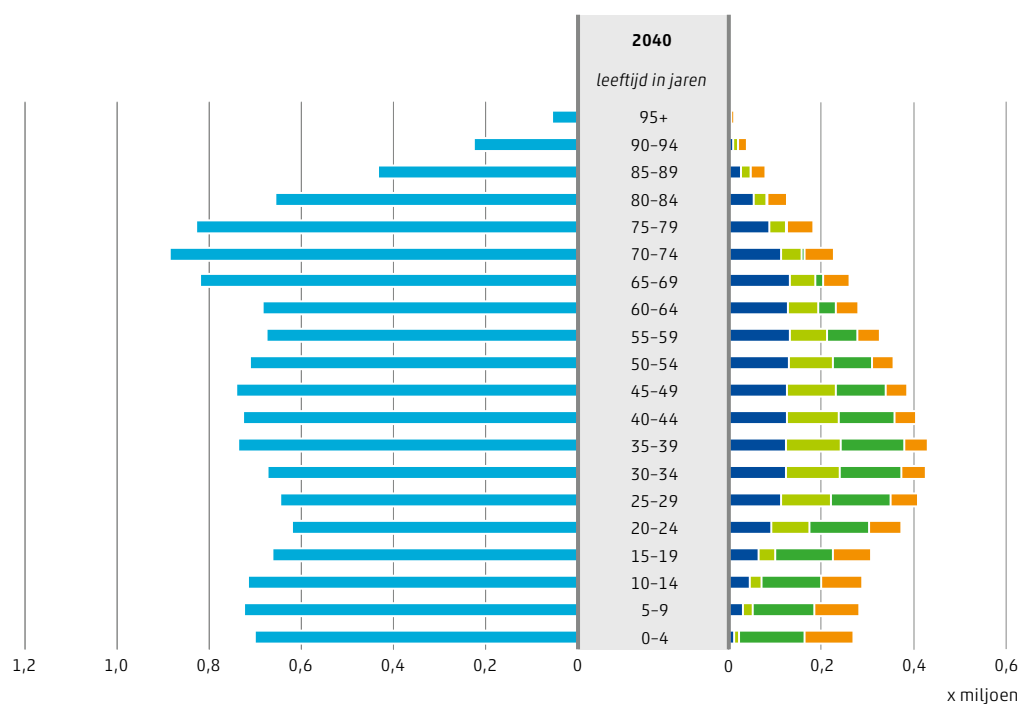
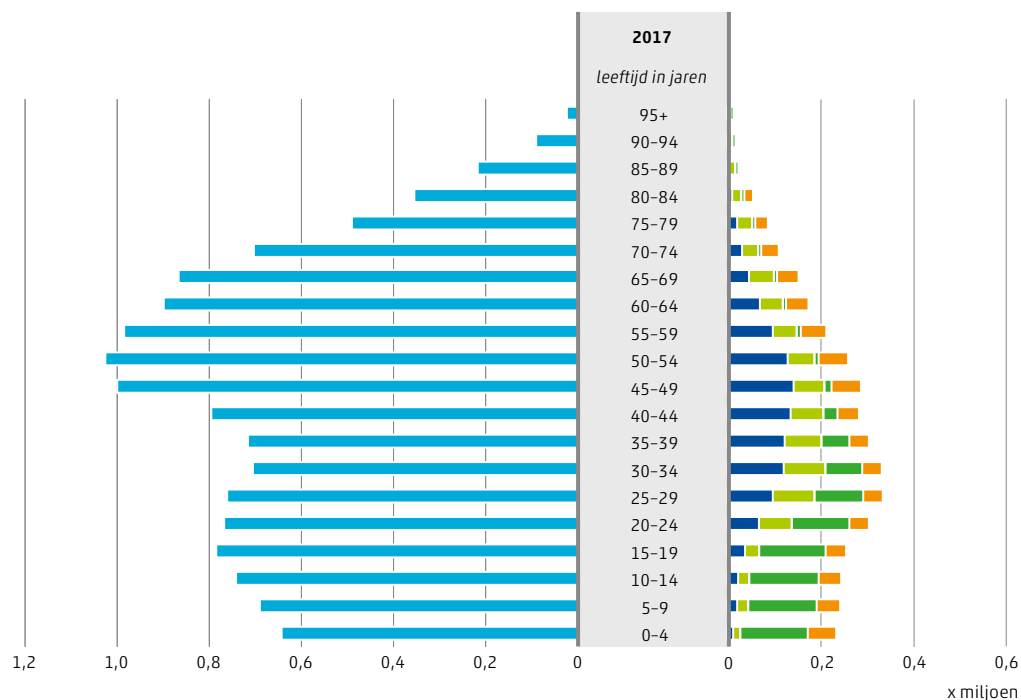

2.3 De bevolking wordt internationaler

De bevolking wordt niet alleen ouder, maar ook internationaler: meer inwoners hebben wortels in het buitenland, doordat ze er zelf zijn geboren of doordat hun ouders er vandaan komen. Op 1 januari 2017 telde Nederland 13,2 miljoen inwoners met een Nederlandse achtergrond en 3,9 miljoen inwoners met een migratieachtergrond. In 2040 telt Nederland

naar verwachting 12,9 miljoen inwoners met een Nederlandse achtergrond. Het aantal inwoners met een migratieachtergrond zal zijn toegenomen tot 5,4 miljoen inwoners. In 2060 is het aantal inwoners met een Nederlandse achtergrond gedaald tot 12,1 miljoen, terwijl het aantal inwoners met een migratieachtergrond uit zal komen op 6,3 miljoen.

2.3.1 Bevolking naar leeftijd en migratieachtergrond in 2017 (waarneming), 2040 (prognose) en 2060 (prognose)

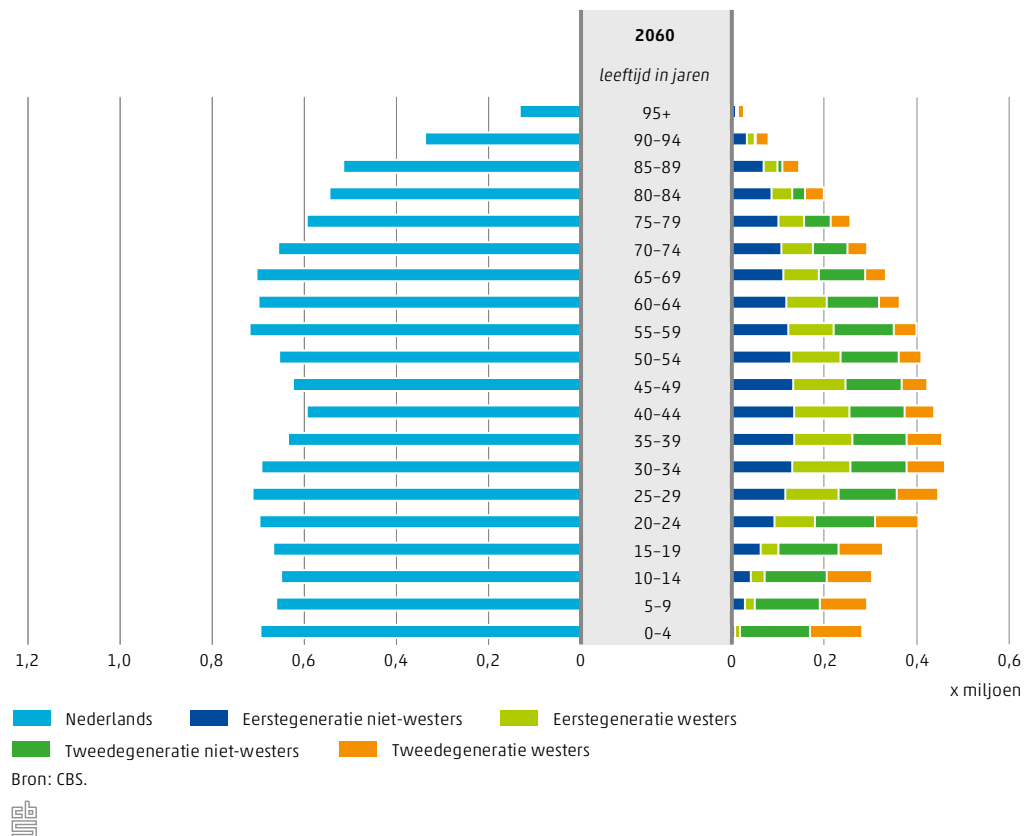

■ Nederlands
 ■ Eerstegeneratie niet-westers
 ■ Eerstegeneratie westers
■ Tweedegeneratie niet-westers
 ■ Tweedegeneratie westers

Bron: CBS.

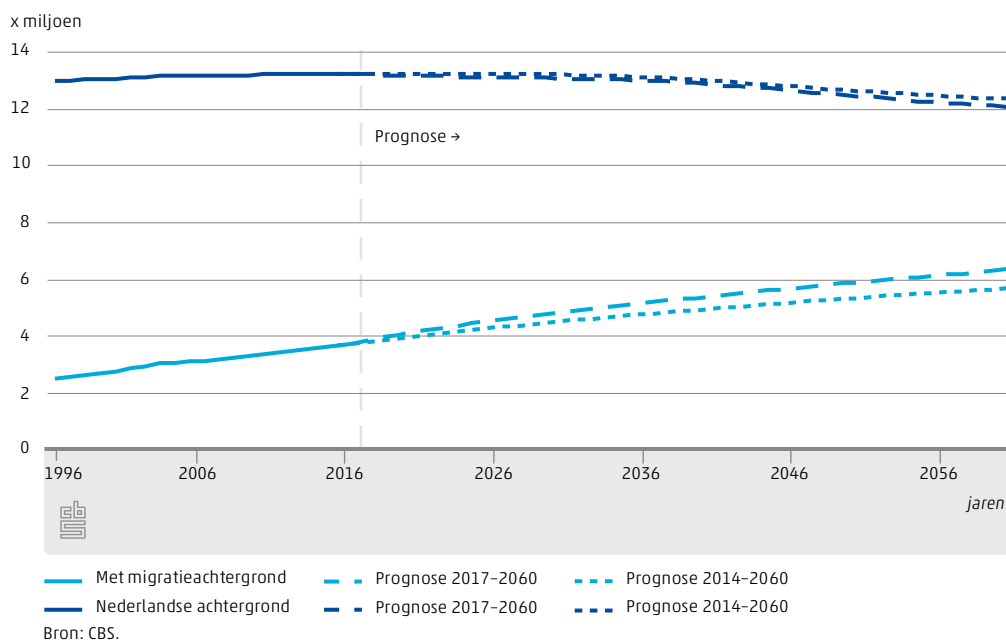
2.3.1 Bevolking naar leeftijd en migratieachtergrond in 2017 (waarneming), 2040 (prognose) en 2060 (prognose) (slot)

De leeftijdsopbouw van inwoners met een migratieachtergrond wijkt af van die van inwoners met een Nederlandse achtergrond. Immigranten zijn vaak twintigers of dertigers en ze blijven meestal tijdelijk. Het gevolg is dat Nederland veel personen met een eerste generatie migratieachtergrond in deze leeftijdsgroepen telt. De westerse tweede generatie, kinderen van de eerste generatie, hebben een soortgelijke leeftijdsopbouw als de rest van de bevolking, maar de niet-westerse tweede generatie is veel jonger. Eind 2017 is slechts 0,3 procent van deze groep 65 jaar of ouder. Ook onder inwoners met een migratieachtergrond wordt vergrijzing verwacht. Het aandeel 65-plussers in deze groep stijgt volgens de prognose van 11 procent eind 2017 naar 21 procent in 2060. Van de niet westerse tweede generatie zal tegen die tijd 14 procent 65 jaar of ouder zijn.

De bevolking met een Nederlandse achtergrond zal in de toekomst gaan afnemen van 13,2 miljoen nu naar 12,1 miljoen in 2060. Het aantal personen met een migratieachtergrond zal naar verwachting toenemen van 3,9 in 2017 tot 6,3 in 2060. Vergeleken met de vorige prognose zullen er in 2060 264 duizend personen met een Nederlandse achtergrond minder zijn en 645 duizend personen met een migratieachtergrond meer. Van de extra bevolking met een migratieachtergrond is 56 procent van de eerste generatie met een niet-westerse achtergrond. Dit zijn voornamelijk personen met een Aziatische achtergrond. Voor deze groep is de immigratie verhoogd vanwege de toegenomen migratie (arbeids-, studie- en asielmigratie); daarnaast is het vertrekpercentage lager dan in de vorige prognose waardoor meer immigranten uit Azië in Nederland blijven.

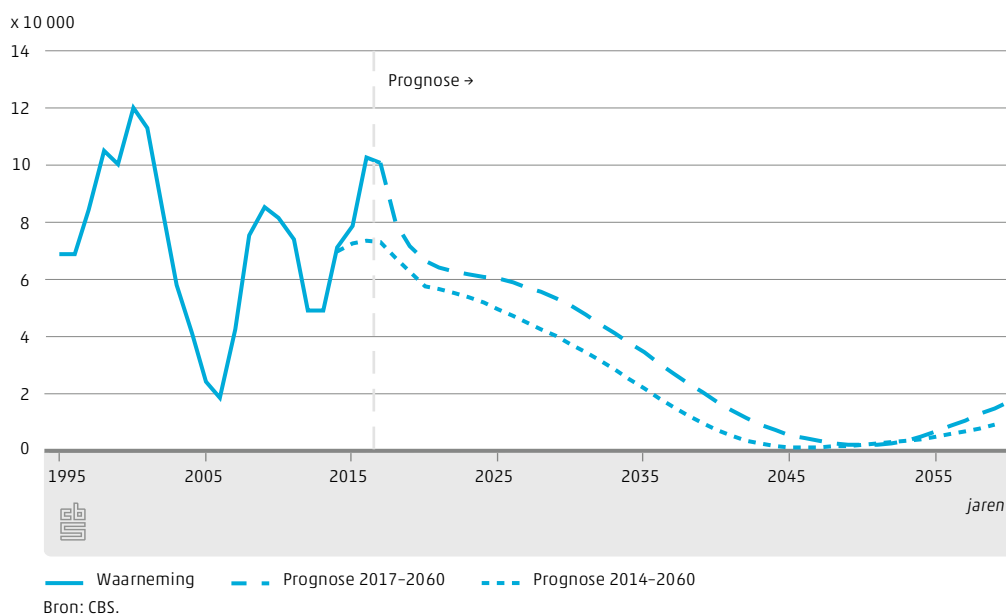
2.3.2 Bevolking naar migratieachtergrond; waarneming, prognose 2017-2060 en prognose 2014-2060

2.4 Bevolkingsgroei: geboorte, sterfte en migratie

De bevolking groeit doordat kinderen worden geboren en personen immigreren. De bevolking neemt af doordat mensen overlijden en personen emigreren. Voor 2018 wordt een bevolkingsgroei van 80 duizend voorzien. Vervolgens zet een daling in naar rond de 62 duizend per jaar. Vanaf 2028 zet een vernieuwde, sterkere daling in van de bevolkingsgroei door toenemende sterfte. Rond 2050 wordt een bevolkingsgroei van rond de 2 duizend personen verwacht. Het minimum van de bevolkingsgroei in de prognoseperiode ligt 4 jaar later dan volgens de Bevolkingsprognose van 2014 werd geschat.

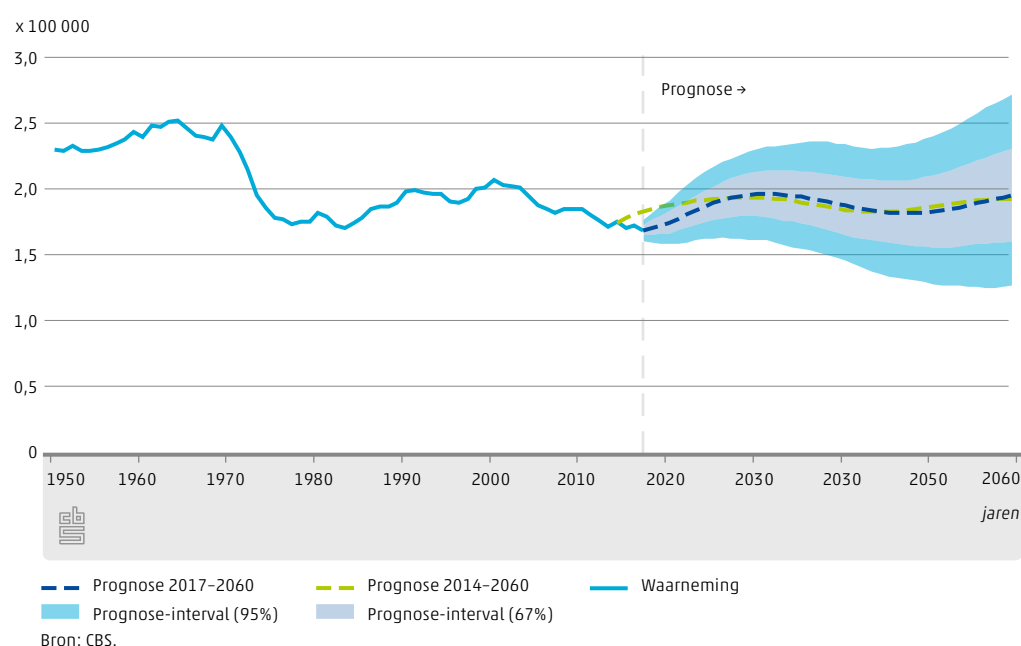
2.4.1 Bevolkingsgroei; waarneming, prognose 2017-2060 en prognose 2014-2060

Het aantal geboorten loopt volgens de Bevolkingsprognose op van 169 duizend in 2017 tot 196 duizend in 2030. De stijgingen en dalingen na 2025 weerspiegelen de schommelingen in het aantal vrouwen in de vruchtbare leeftijd.

Op korte termijn ligt het aantal geboorten lager dan volgens de Bevolkingsprognose uit 2014. Na 2026 ligt het aantal geboorten voor een twintigtal jaar juist hoger. De veronderstellingen voor het gemiddeld kindertal in die periode zijn gelijk, maar de verwachtingen voor de immigratie zijn naar boven bijgesteld. Meer immigranten betekent dat er meer vrouwen van rond de dertig jaar zijn, van wie een deel in Nederland kinderen zal krijgen. Over de periode 2017-2060 zorgen de aanpassingen aan de (geboorte)veronderstellingen voor 72 duizend geboorten minder ten opzichte van de vorige Bevolkingsprognose uit 2014.

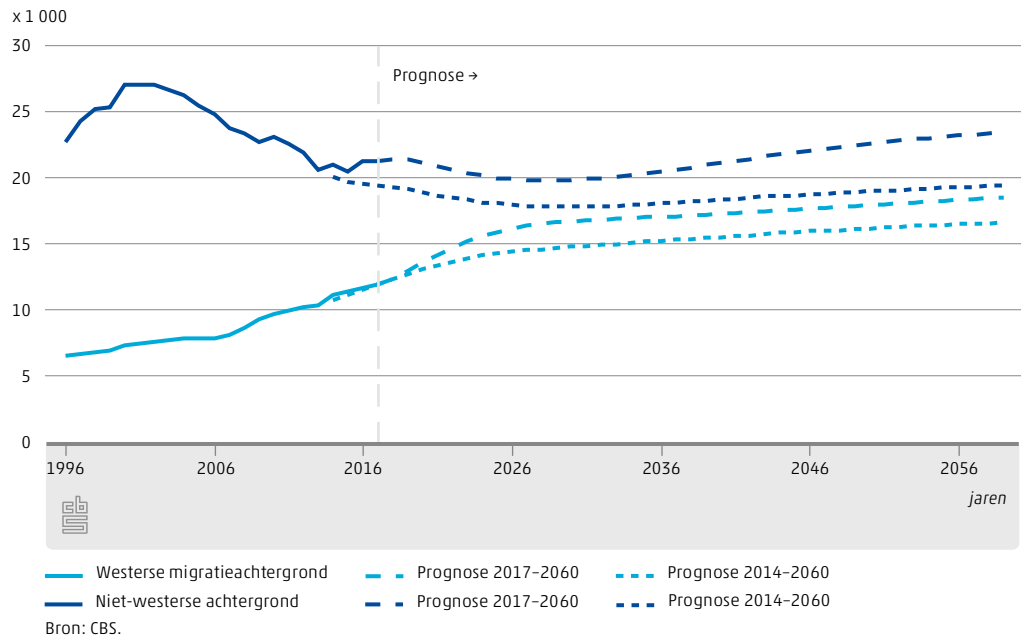
2.4.2 Levend geboren kinderen; waarneming, prognose 2017-2060 (inclusief intervallen) en prognose 2014-2060

Het aantal geboorten bij vrouwen met een eerste generatie migratieachtergrond zal de komende jaren licht gaan toenemen. Bij vrouwen met een niet-westerse migratieachtergrond wordt eerst een afname verwacht, maar na 2030 neemt het aantal geboorten hier weer toe. Voor vrouwen met een westerse migratieachtergrond wordt een verdere stijging verwacht, welke vooral het gevolg is van de hogere immigratie voor personen met een westerse migratieachtergrond.

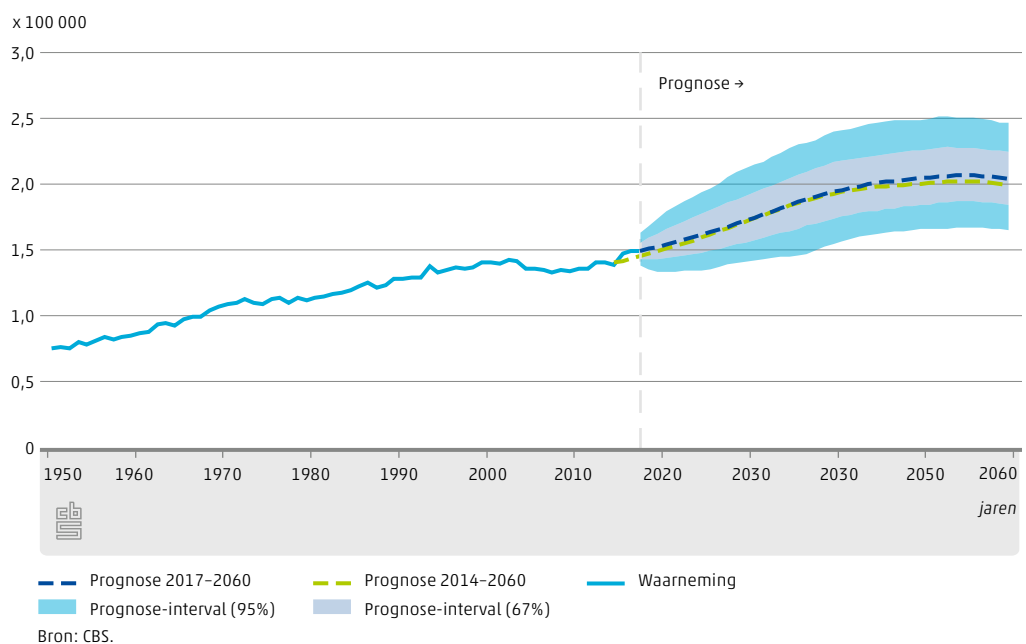
De verschillen met de Bevolkingsprognose uit 2014 zijn het gevolg van de verhoogde immigratieveronderstellingen, maar daarnaast ook van de aanpassingen van het gemiddeld kindertal naar migratieachtergrond.

2.4.3 Levend geboren kinderen bij vrouwen met een eerste generatie migratieachtergrond; waarneming, prognose 2017-2060 en prognose 2014-2060

Ondanks de stijgende levensduur zal in de komende decennia het aantal sterfgevallen sterk toenemen door de vergrijzing. Het aantal overledenen zal naar verwachting toenemen van 149 duizend in 2017 tot boven de 200 duizend vanaf 2050. Vergeleken met de Bevolkingsprognose uit 2014 ligt het aantal overledenen iets hoger. De aangepaste sterfteveronderstellingen zorgen er voor dat er 113 duizend personen meer overlijden in de periode 2017-2060 vergeleken met de vorige Bevolkingsprognose.

2.4.4 Overledenen; waarneming, prognose 2017-2060 (inclusief intervallen) en prognose 2014-2060

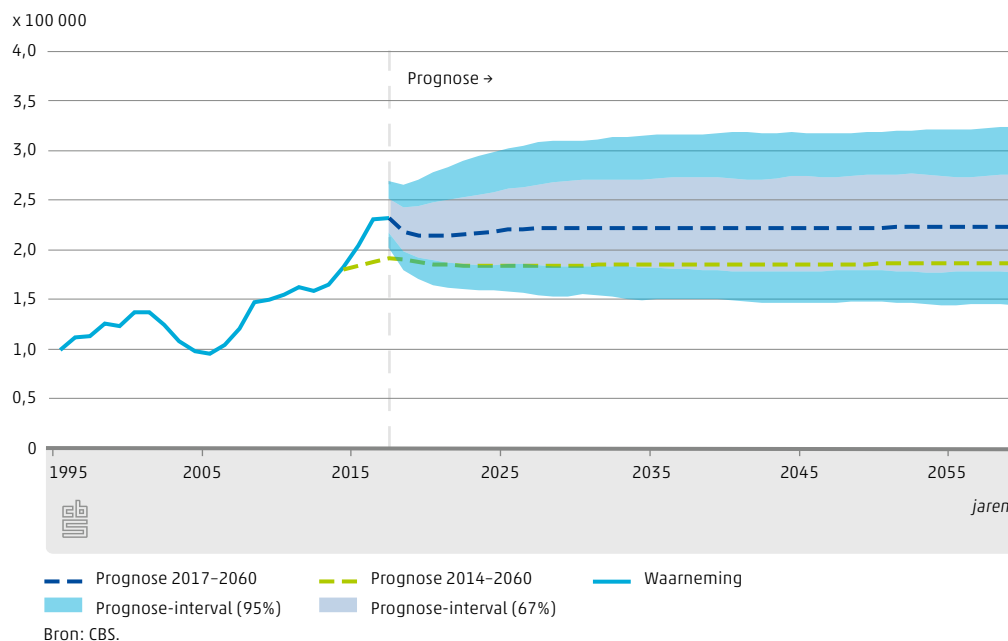

Doordat ook onder inwoners met een migratieachtergrond vergrijzing wordt verwacht, zal het aantal overledenen onder deze groep gaan toenemen. Momenteel overlijden per jaar 19 duizend personen met een migratieachtergrond. Dit aantal neemt toe tot 44 duizend in 2060. 29 procent van het aantal overledenen in 2017 betreft personen met een niet-westerse achtergrond. In 2060 is 55 procent van de overleden personen met een migratieachtergrond niet-westers.

Het extra uitstel van geboorten en de hogere sterfte leiden op korte termijn tot een lagere natuurlijke aanwas. Op de langere termijn wordt juist een iets hoger geboorteoverschot verwacht: het aantal geboorten zal hoger zijn door de extra immigratie. Het omslagpunt van natuurlijke groei naar natuurlijke krimp verschuift in de nieuwe prognose van 2037 naar 2038.

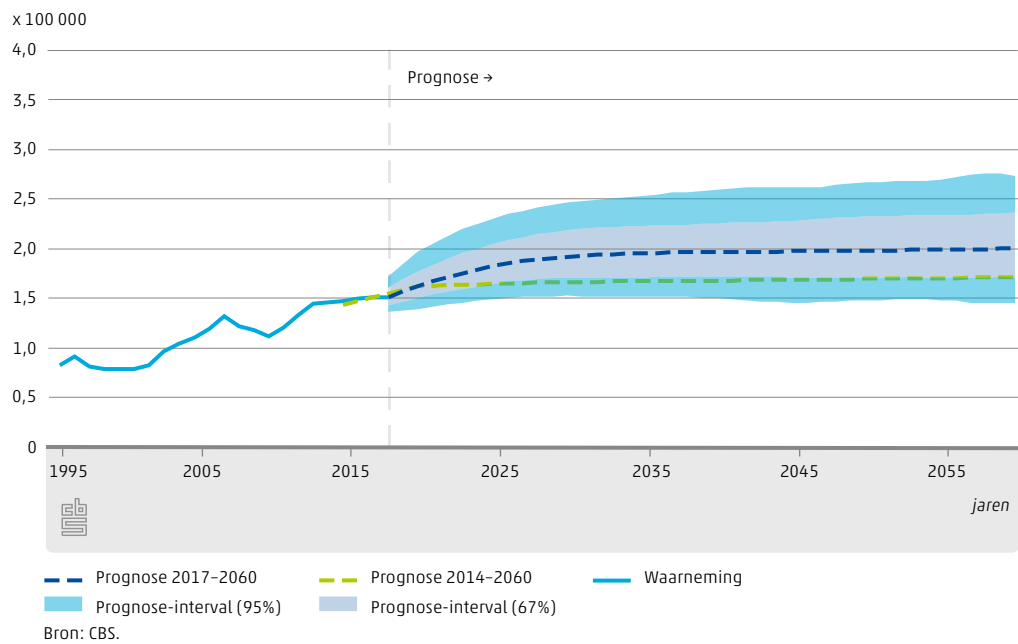
Het aantal immigranten voor 2017 wordt geraamd op 233 duizend. Dit is net iets meer dan het aantal immigranten in 2016. De komende twee jaar wordt een daling van het aantal immigranten verwachten tot 214 duizend in 2020. Daarna zal het aantal immigranten weer toenemen. Op de lange termijn worden in totaal 223 duizend immigranten verwachten. In de vorige prognose was dit nog 186 duizend. Er worden meer immigranten van de eerste generatie verwacht, zowel met een westerse als niet-westerse achtergrond, vergeleken met de vorige prognose.

2.4.5 Immigratie; waarneming, prognose 2017-2060 (inclusief intervallen) en prognose 2014-2060

Het aantal emigranten zal volgens de prognose gaan oplopen van 151 duizend in 2017 naar 200 duizend in 2060. De hogere emigratie van personen van de eerste generatie ten opzichte van de vorige Bevolkingsprognose, is het gevolg van hogere veronderstellingen voor de immigratie van deze groep. Bij de emigratie van personen die in Nederland zijn geboren zijn slechts kleine verschillen te ontdekken.

2.4.6 Emigratie; waarneming, prognose 2017-2060 (inclusief intervallen) en prognose 2014-2060

Het migratiesaldo, het aantal immigranten min het aantal emigranten, ligt in heel de prognoseperiode hoger dan volgens de Bevolkingsprognose uit 2014. Het hogere aantal asielmigranten en verhoogde immigratie van met name EU-migranten, arbeidsmigranten en studiemigranten dragen hier aan bij. Over de periode 2017-2060 zorgen de aangepaste immigratie- en emigratieveronderstellingen voor 527 duizend extra migranten.

2.5 Ontwikkeling van de AOW-leeftijd

De Bevolkingsprognose wordt door het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW) gebruikt voor de vaststelling van de toekomstige AOW-leeftijd volgens de Algemene Ouderdomswet (AOW, 1956). Volgens de wetgeving stijgt deze leeftijd in stappen van 65 jaar in 2013 tot 67 jaar in 2021. Vanaf 2022 wordt een eventuele verdere verhoging van de AOW-leeftijd gekoppeld aan de ontwikkeling van de resterende periode-levensverwachting op de 65e verjaardag.

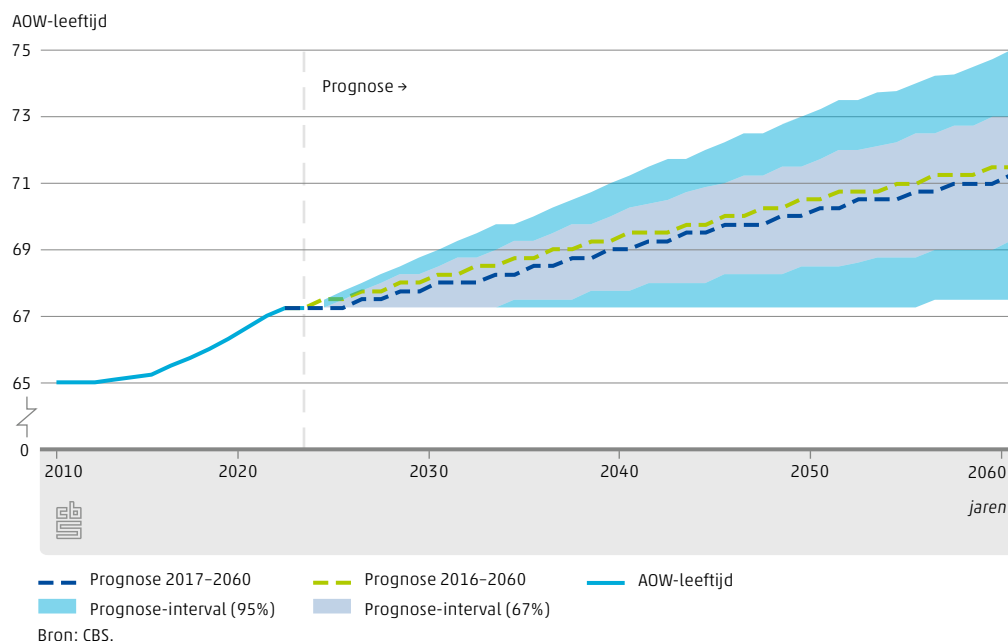
De AOW-leeftijd wordt door de overheid steeds vijf jaar van tevoren vastgesteld op basis van de dan geldende CBS-prognose voor de periode-levensverwachting. Dit is voor het eerst gebeurd begin 2017, waarbij de prognose is gebruikt die in december 2016 is uitkomen. Op basis van de toen geldende prognose van de periode-levensverwachting op de 65e verjaardag heeft de overheid besloten dat de AOW-leeftijd in 2022 verhoogd wordt naar 67 jaar en 3 maanden.

Op basis van de huidige prognose neemt de periode-levensverwachting op 65-jarige leeftijd in 2023 toe tot 20,5 jaar. Beleidsmakers gebruiken dit cijfer om de AOW-leeftijd in 2023 vast te stellen. Op 3 november 2017 heeft minister Koolmees aangekondigd dat de AOW-leeftijd in 2023 niet verder verhoogd wordt (SZW, 2017). In 2023 blijft de AOW-leeftijd gelijk aan 67 jaar en 3 maanden.

Op basis van de wetgeving en huidige en voorgaande Bevolkingsprognoses, kan worden bekeken wat mogelijk de ontwikkeling van de AOW-leeftijd voor de jaren na 2023 kan zijn. Gegeven de nu gepubliceerde prognose, zal de AOW-leeftijd vanaf 2026 ongeveer om het jaar met een kwart jaar verhoogd worden. In 2060 zal de AOW op een leeftijd van 71 jaar en 3 maanden ingaan. Omdat de periode-levensverwachting in de verre toekomst zich niet nauwkeurig laat voorspellen, kan de AOW-leeftijd in 2060 ook enkele jaren hoger of lager uitkomen.

Ten opzichte van de prognose uit 2016 is de verhoging van de AOW-leeftijd met enkele jaren verschoven. Dit is het gevolg van een lagere prognose van de periode-levensverwachting dan in 2016 werd verondersteld. Dat komt doordat de nieuwe prognose gebaseerd is op recentere sterftcijfers dan de prognose van 2016. In de laatste vier maanden van 2016 en de eerste acht maanden van 2017 stierven meer mensen dan in de oudere prognose was verwacht. Dergelijke fluctuaties in de feitelijke sterfte zorgen ieder jaar voor kleine schommelingen in de levensverwachting.

2.5.1 Prognose van de AOW-leeftijd; waarneming/wetgeving, prognose 2017-2060 (inclusief intervallen) en prognose 2016-2060

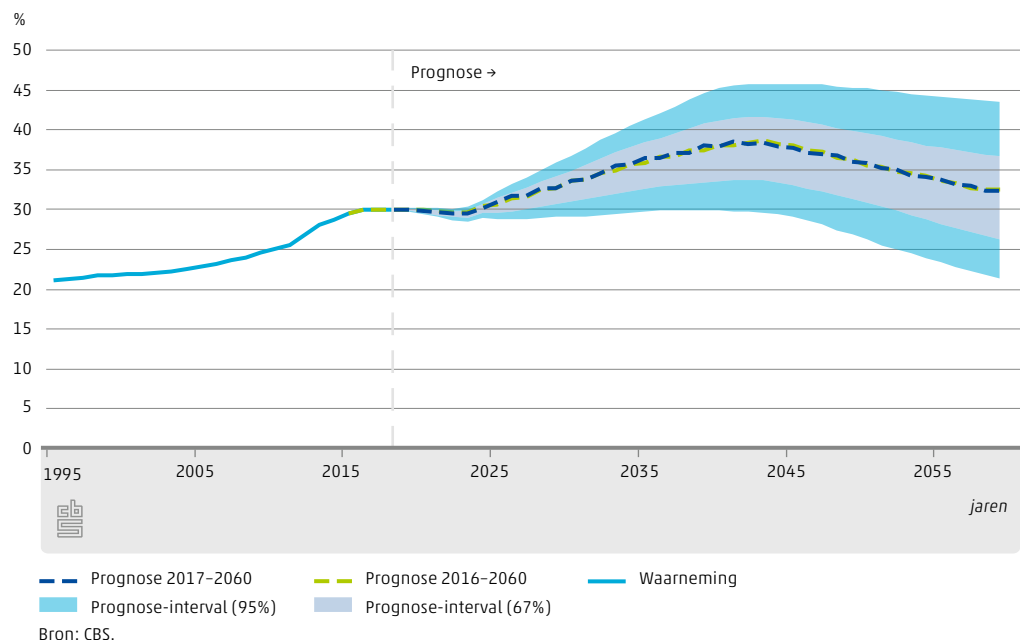

Doordat de AOW-leeftijd aan de periode-levensverwachting is gekoppeld, wordt het effect van de langere levensduur van ouderen gecompenseerd door het effect van het later toetreden tot de AOW-gerechtigde leeftijd. Het aantal inwoners in de AOW-gerechtigde leeftijd neemt minder snel toe, terwijl het aantal inwoners in werkzame leeftijden (van 20 jaar tot aan de AOW-leeftijd) niet meteen zal afnemen. Op 1 januari 2017 telde Nederland 3,2 miljoen 65-plussers. Bijna 100 duizend daarvan zijn nog niet AOW-gerechtigd. In 2023 loopt het aantal 65-plussers naar verwachting op naar 3,6 miljoen, waarvan 481 duizend nog niet AOW-gerechtigd zullen zijn. De prognose voorziet een verdere toename naar 4,8 miljoen 65-plussers in 2040. Op basis van de huidige wetgeving en de huidige prognose van de periode-levensverwachting, zullen dan 842 duizend van hen nog niet van de AOW gebruik

mogen maken. Na 2040 wordt verwacht dat het aantal AOW gerechtigden stabiel blijft, omdat de generaties die instromen in de AOW tegen die tijd veel kleiner zijn. Doordat steeds meer 65-plussers deel uit gaan maken van het aantal personen in de werkzame leeftijden, loopt dit aantal op van 10,2 miljoen in 2017 naar 10,7 miljoen in 2024. Daarna zet een daling in naar 10,4 miljoen rond 2040. In 2060 is het inwonertal in de werkzame leeftijden naar verwachting toegenomen tot 11,0 miljoen, waarvan 1,2 miljoen 65 jaar of ouder is.

Naar verwachting zal de verhouding tussen het aantal inwoners in de AOW-gerechtigde leeftijden en het aantal inwoners van 20 jaar tot de AOW-gerechtigde leeftijd (de dynamische grijze druk) oplopen van 30 procent in 2017 naar 38 procent in 2040. Bij een vaste AOW-leeftijd van 65 jaar zou de grijze druk oplopen naar 50 procent in 2040 en daarna slechts licht dalen. Op grond van de verwachte toename van de AOW-leeftijd wordt een daling tot 32 procent in 2060 voorzien.

2.5.2 Dynamische grijze druk; waarneming, prognose 2017-2060 (inclusief intervallen) en prognose 2016-2060

3. Conclusie

De Bevolkingsprognose 2017–2060 beschrijft de verwachte ontwikkeling van de Nederlandse bevolking tussen 2017 en 2060. Deze prognose is een update van de Bevolkingsprognose 2014–2060, die in december 2014 werd gepubliceerd. In de Bevolkingsprognose 2017–2060 zijn de veronderstellingen voor kindertal, levensduur en migratie geactualiseerd. De uitkomsten in de nieuwe Bevolkingsprognose werden in dit artikel besproken. De bijstellingen worden in een ander artikel besproken (Stoeldraijer et al. 2017b).

In 2060 voorziet de Bevolkingsprognose 2017–2060 een inwonertal van ruim 18,4 miljoen inwoners. Internationale migratie speelt een belangrijke rol bij de toekomstige bevolkingsgroei. Nederland telt in de toekomst meer ouderen en personen met een migratieachtergrond.

De verwachte bevolkingsomvang in 2060 is 0,4 miljoen groter dan volgens de prognose uit 2014. Dat verschil zit grotendeels bij inwoners tussen de 20 en 65 jaar.

Literatuur

AWO 1956 (1956, 31 mei). <http://wetten.overheid.nl/BWBR0002221>, Hoofdstuk III, artikel 7a

Van Duin, C., en L. Stoeldraijer (2014). Bevolkingsprognose 2014-2060: groei door migratie, Bevolkingstrends, december 2014. <https://www.cbs.nl/nl-nl/achtergrond/2014/51/bevolkingsprognose-2014-2060-groei-door-migratie>

Van Duin, C., L. Stoeldraijer, H. Nicolaas, J. Ooijevaar en A. Sprangers (2015). Kernprognose 2015–2060: Hoge bevolkingsgroei op korte termijn. Bevolkingstrends, december 2015. <https://www.cbs.nl/nl-nl/achtergrond/2015/51/kernprognose-2015-2060-hoge-bevolkingsgroei-op-korte-termijn>

Van Duin, C., L. Stoeldraijer, D. van Roon en C. Harmsen (2016). Huishoudensprognose 2015–2060: jongeren en ouderen langer thuis. Bevolkingstrends, juni 2016. <https://www.cbs.nl/nl-nl/achtergrond/2016/24/huishoudensprognose-jongeren-en-ouderen-langer-thuis>

Kooiman, N., A. de Jong, C. Huisman, C. van Duin en L. Stoeldraijer (2016). PBL/CBS Regionale bevolkings- en huishoudensprognose 2016–2040: sterke regionale verschillen. Bevolkingstrends, september 2016. <https://www.cbs.nl/nl-nl/achtergrond/2016/37/pbl-cbs-regionale-prognose-2016-2040>

Stoeldraijer, L., C. van Duin en C. Huisman (2016). Kernprognose 2016-2060: 18 miljoen inwoners in 2034 voorzien. Bevolkingstrends, 2016 | 10. <https://www.cbs.nl/nl-nl/achtergrond/2016/50/kernprognose-2016-2060>

Stoeldraijer, L., C. van Duin en C. Huisman (2017b). Bevolkingsprognose 2017–2060: veronderstellingen voor kindertal, levensduur en internationale migratie. Statistische Trends. <https://www.cbs.nl/nl-nl/achtergrond/2017/51/veronderstellingen-kindertal-levensduur-en-migratie>

SZW (2017, 3 november). AOW-leeftijd in 2023 niet omhoog. Nieuwsbericht. <https://www.rijksoverheid.nl/actueel/nieuws/2017/11/03/aow-leeftijd-in-2023-niet-omhoog>

Bijlage A. Definities

Migratieachtergrond

Personen met een migratieachtergrond, dat wil zeggen inwoners van Nederland van wie minstens één ouder in het buitenland geboren is, worden door het CBS onderscheiden in personen van de eerste- en tweedegeneratie. Personen van de eerste generatie zijn in het buitenland geboren, personen van de tweede generatie in Nederland. Daarnaast worden ze onderscheiden naar geboorteland. De migratieachtergrond wordt bij de eerste generatie bepaald door het geboorteland van de persoon. Bij de tweede generatie wordt de migratieachtergrond bepaald door het land waar hun moeder geboren is, of, als dat Nederland is, door het geboorteland van de vader. In de prognose worden de geboortelanden onderverdeeld in de volgende gebieden:

1. EU (de huidige lidstaten van de Europese Unie, exclusief Nederland)
2. Turkije
3. Overig Europa (Europese staten die geen EU-lid zijn, exclusief Turkije)
4. Marokko
5. Afrika (exclusief Marokko)
6. Suriname
7. Antillen (Voormalige Nederlandse Antillen en Aruba, inclusief Bonaire, Sint-Eustatius en Saba, die de status van speciale Nederlandse gemeente hebben).
8. Latijns Amerika (exclusief Suriname en de Antillen)
9. Indonesië
10. Azië (exclusief Indonesië en Japan)
11. Overig buiten Europa (Verenigde Staten, Canada, Japan en Oceanië)

Periode-levensverwachting

De levensverwachting, die ook de periode-levensverwachting of virtuele levensduur wordt genoemd, is de leeftijd die iemand zou bereiken als de sterftkansen naar leeftijd van een gekozen jaar iemands hele leven zouden gelden. Het geeft aan hoe oud een pasgeborene uit dat jaar gemiddeld zal worden, als vanaf dat jaar de vooruitgang op het gebied van gezondheid en medische kennis zou stilvallen.

De werkelijke levensduur, het aantal jaren dat een persoon mag verwachten te leven, wordt ook wel de cohort-levensverwachting genoemd. Het nadeel van de cohort-levensverwachting is dat deze pas exact kan worden berekend wanneer alle personen van de groep zijn overleden. Aangevuld met prognoses kan er wel een schatting gemaakt worden van de levensduur van nog niet uitgestorven cohorten.

Voor meer uitleg over en een berekening van de levensverwachting, zie Stoeldraijer en Harmsen (2017).

Emigratie

Met emigratie wordt het vertrek van personen naar het buitenland bedoeld. Hierbij wordt het saldo van de administratieve correcties opgesteld. Het saldo van de administratieve correcties is de som van de administratieve opnemingen en afvoeringen. Een administratieve opneming is de opneming van een persoon in de bevolkingsregisters van een gemeente op verzoek van de betrokkene. Deze opneming is niet het gevolg van geboorte, immigratie of

vestiging van die persoon vanuit een andere gemeente in Nederland. Een administratieve opneming is meestal een hervestiging van een persoon die eerder administratief is afgevoerd en die verklaart nooit uit Nederland te zijn weggeweest. Een administratieve afvoering is de verwijdering van een persoon uit de bevolkingsregisters van een gemeente nadat de gemeente heeft vastgesteld dat de verblijfplaats van deze persoon niet bekend is, deze persoon niet bereikbaar is en waarschijnlijk geen inwoner meer is van een Nederlandse gemeente. Een administratieve afvoering is meestal het gevolg van het vertrek van een persoon naar het buitenland zonder dat deze de gemeente hiervan op de hoogte heeft gesteld.

Immigratie

Tot de immigranten worden alleen personen gerekend die als inwoner in een Nederlandse gemeente staan ingeschreven. Wie korter dan vier maanden in Nederland verblijft, is niet verplicht om zich in te schrijven. Veel tijdelijke buitenlandse werknemers worden daarom niet bij de arbeidsmigranten geteld. Asielzoekers kunnen zich alleen inschrijven bij een gemeente als ze een verblijfstatus hebben, of minimaal een half jaar gebruikmaken van een opvangvoorziening voor asielzoekers. Alleen na inschrijving worden ze gerekend tot de asielmigranten.

Dynamische grijze druk

De verhouding tussen het aantal personen in de AOW-gerechtigde leeftijden en het aantal personen van 20 jaar tot de AOW-gerechtigde leeftijd. Dit cijfer geeft inzicht in de verhouding van de ouderen tot het werkende deel van de bevolking.

Deze definitie wijkt af van de grijze druk, waarmee de verhouding tussen het aantal personen van 65 jaar of ouder en het aantal personen van 20 tot 65 jaar bedoeld wordt.

Verklaring van tekens

Niets (blanco)	Een cijfer kan op logische gronden niet voorkomen
.	Het cijfer is onbekend, onvoldoende betrouwbaar of geheim
*	Voorlopige cijfers
**	Nader voorlopige cijfers
2016–2017	2016 tot en met 2017
2016/2017	Het gemiddelde over de jaren 2016 tot en met 2017
2016/'17	Oogstjaar, boekjaar, schooljaar enz., beginnend in 2016 en eindigend in 2017
2014/'15–2016/'17	Oogstjaar, boekjaar, enz., 2014/'15 tot en met 2016/'17

In geval van afronding kan het voorkomen dat het weergegeven totaal niet overeenstemt met de som van de getallen.

Colofon

Uitgever
Centraal Bureau voor de Statistiek
Henri Faasdreef 312, 2492 JP Den Haag
www.cbs.nl

Prepress
CCN Creatie en visualisatie, Den Haag

Ontwerp
Edenspiekermann

Inlichtingen
Tel. 088 570 7070
Via contactformulier: www.cbs.nl/infoservice

© Centraal Bureau voor de Statistiek, Den Haag/Heerlen/Bonaire, 2017.
Verveelvoudigen is toegestaan, mits het CBS als bron wordt vermeld.